

 Senter for
statlig økonomistyring

Årsrapport 2005

Fra etablering til drift og utvikling

Året 2005 representerer avslutningen av etableringsfasen for Senter for statlig økonomistyring (SSØ). Etter to år er vi ikke lenger nyetablert, men etablert med det som skal til for å drive og videreutvikle virksomheten. Omorganiseringen med regionalisering i 6 regionkontorer og en sentralenhet er avsluttet. Vi hadde for første gang i fjor helårs drift av statsregnskapet og statens konsernkontoordning. Tilsvarende hadde vi helårs kursvirksomhet innenfor grunnopplæring på det statlige økonomiregelverket og det ble etablert en rekke nye kurstilbud innenfor mer spesialiserte tema som samfunnsøkonomiske analyser, evalueringer og tilskudd. SSØ utga sitt første metodokument, "Risikostyring i staten".

I etablerings- og omstillingsfaser er det lett å bli internt fokusert. SSØ har imidlertid vært bevisst på å holde hovedfokus på tilbud og tjenester for de vi er til for - nemlig statlige virksomheter - parallelt med at vi har gjennomført omstillingene og etablert de interne strukturer som er nødvendige for at en virksomhet skal fungere effektivt. De ansatte har med sin kompetanse og brukerfokus gjort en fantastisk innsats for å få til dette.

Vi har gjennom etableringsfasen kommet langt med å nå vårt mål om å bli et kompetanseorgan på økonomistyring for statlige virksomheter. Vi

har begrenset med ressurser, men har likevel den fremste kompetansen i Norge på fortolkning, veiledning og rådgivning på god statlig økonomistyring. Vi har i omstillingsfasen også økt antall statlige virksomheter som benytter oss som leverandør av økonomitjenester. Utfordringen fremover blir å prioritere de viktigste tiltakene for bedre økonomistyring i staten med utgangspunkt i vår visjon "Effektiv ressursbruk i staten".

SSØ har om lag 70 prosent av statlige virksomheter som kunder på økonomitjenester innenfor lønn og personal, regnskap og budsjett. På disse områdene representerer 2005 startåret for en omfattende og løpende tjenesteutvikling som skal dekke kundenes behov for effektive og brukervennlige økonomitjenester. Samtidig tar vi ut stordriftsfordeler for staten gjennom felles forvaltning og utvikling av tjenester tilpasset statlige virksomheter. I 2005 startet innføringen av nytt lønns- og personalsystem basert på SAP HR til alle våre kunder. Vi etablerte også tilbud om elektronisk fakturabehandling, som utpå nyåret i år passerte hele 100 000 behandlede fakturaer.

I alle deler av vår virksomhet er tilfredshet hos brukerne av våre tjenester en viktig rettesnor for våre prioriteringer. Samtidig jobber vi for å realisere stordriftsfordeler for staten. Denne balansegangen krever en sterk felles holdning i hele staten om at mest mulig av skattebetalernes penger skal komme befolkningen til gode. En forutsetning for å oppnå disse målene er at staten har effektive løsninger innenfor økonomistyring, slik at ressurser til blant annet intern administrativ styring begrenses. Det finnes et stort potensial for å styrke den strategiske styringen og redusere ressursinnsatsen på transaksjonshåndteringen ved å bruke elektroniske arbeidsprosesser. En slik omlegging vil gi bedre måloppnåelse med mer effektiv ressursbruk i staten.

Marianne Andreassen

Om Senter for statlig økonomistyring

Senter for statlig økonomistyring (SSØ) har som oppgave å styrke den statlige økonomistyringen og forbedre ressursutnyttelsen på området.

SSØ bidrar til effektiv ressursbruk i staten gjennom kompetansetiltak, rådgivning, veiledning og utvikling av metoder og verktøy for økonomistyring, samt gjennom å gi virksomheter tilgang til oppdaterte systemløsninger og økonomitjenester. Sentralenheten i SSØ håndterer også statsregnskapet, statens konsernkontoordning og regelverket for økonomistyring i staten.

SSØ leverer tjenester til statlige virksomheter og har ansvar for utviklingsaktiviteter innenfor elektroniske arbeidsprosesser. Tjenestene er hovedsakelig innenfor budsjettering, regnskap, lønn og personal samt rådgivning. Det er regionkontorene som leverer disse tjenestene til kundene, med støtte fra sentralenheten.

Visjoner, verdier og mål

SSØs visjon er **effektiv ressursbruk i staten**.

Vår rolle er å tilrettelegge for økonomistyring i staten og levere økonomitjenester til statlige virksomheter.

SSØs verdier er serviceinnstilling, troverdighet og initiativ.

SSØs fokusering overfor statlige virksomheter er:

- Høy kompetanse på statlig økonomistyring
- Enkel tilgang til relevant styringsinformasjon
- Effektive og tidsriktige tjenester

SSØs mål er å være foretrukket av statlige virksomheter innenfor de tjenester og aktiviteter vi leverer.

Hovedoppgaver

SSØ utfører forvaltnings- og konsernopp-gaver for alle statlige virksomheter. I tillegg leverer SSØ økonomitjenester til de fleste statlige virksomheter.

SSØs hovedoppgaver er:

1 SSØ har ansvar for forvaltningen av regelverket om økonomistyring i staten, herunder fortolkninger og behandling av unntakssøknader. SSØ gir videre råd, veiledning og tilbyr kompetansetiltak på bredden av problemstillinger innenfor økonomistyring, herunder bl.a. samfunnsøkonomiske analyser, evalueringer, risikostyring og tilskuddsforvaltning. SSØ utvikler også metoder og veiledninger innenfor økonomistyring.

2 SSØ har ansvar for to konsernsystemer i staten: Statsregnskapet og statens konsernkontoordning. Innenfor statsregnskapet omfatter dette drift, rapportering, rådgivning og utviklingstiltak. Innenfor statens konsernkontoordning omfatter ansvaret forvaltning av de statlige virksomhetenes oppgjørskonti i Norges Bank samt rammeavtaler med bankene om betalingstjenester og kontohold for virksomhetene. Videre er det oppgaver knyttet til rådgivning og utvikling innenfor det statlige betalingsområdet.

3 SSØ tilbyr økonomitjenester til statlige virksomheter. Disse tjenestene er frivillige for statlige virksomheter og omfatter bl.a. tjenester og systemer innenfor budsjett og regnskap, lønn og personal samt rådgivning, veiledning og kompetansetiltak innenfor økonomistyring

SSØ ble etablert 1. januar 2004, som en av syv etater underlagt Finansdepartementet. Etableringen skjedde hovedsakelig gjennom samordning av ressurser fra Finansdepartementet og Skatteetaten. SSØ har to roller, en myndighetsrolle overfor alle statlige virksomheter som er knyttet til forvaltningen av økonomiregelverket og konsernsystemene samt en leverandørrolle innenfor økonomitjenester til statlige virksomheter.

Senteret består av en sentralenhet og seks regionkontorer. Regionkontorene er lokalisert i Hamar, Drammen, Kristiansand, Stavanger, Trondheim og Tromsø. I tillegg er det en avdeling i Vadsø underlagt regionkontoret i Tromsø.

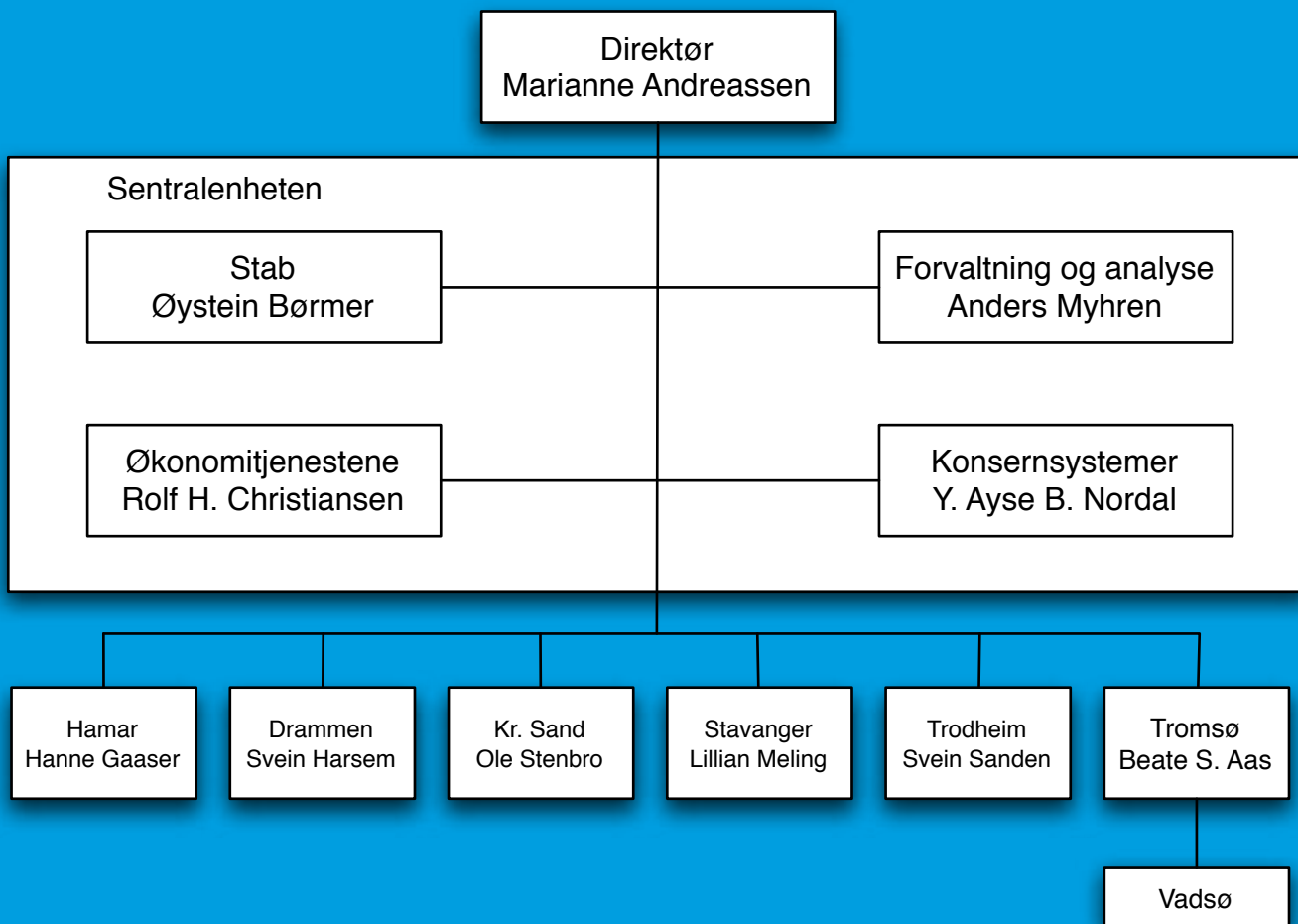
Regionkontorene leverer økonomitjenester til SSØs kunder, mens sentralenheten ivaretar administrative oppgaver, systemtjenester, produktutvikling og forvaltningsoppgaver.

Direktør Marianne Andreassen har ledet SSØ siden etableringen 1. januar 2004.

Ledergruppen består av en direktør, fire avdelingsdirektører og seks regiondirektører. Sentralenheten i Oslo er inndelt i fire avdelinger: Stabsavdelingen, Økonomitjenesteavdelingen, Forvaltnings- og analyseavdelingen og Avdeling for konsernsystemer.

SSØs ledergruppe. (Stabsdirektør Øystein Børmer har overtatt stillingen etter Nils Dugstad. Han tiltrådte i april 2006 og er ikke med på bildet.)

Personal

Ved utgangen av 2005 var antall stillinger i virksomheten 279, hvorav 31 var midlertidige. Totalt utgjorde dette til sammen 274,4 årsverk.

Kjønnsfordelingen blant de ansatte var 166 kvinner (59,5 pst.) og 113 menn (40,5 pst.) SSØ har samlet en kvinneandel i lederstillinger på 40 pst. som er statens mål.

Rammebetingelser

I 2005 hadde SSØ et budsjett på 215,1 millioner kroner. Inkludert i budsjettet var et inntektskrav på 29 millioner kroner, som i hovedsak er relatert til viderefakturering av tredjepartskostnader til SSØs kunder. Regnskapsførte inntekter inklusive refusjoner var på 34,8 millioner kroner. 3,2 millioner kroner ble etter godkjenning i Finansdepartementet overført til budsjettet for 2006.

Budsjettet for 2005 innebar en bevilgningsøkning på 7,7 millioner kroner fra 2004.

Resultater

Kompetansetiltak og utvikling

Kursvirksomhet og rådgivning

Behovet for god økonomisk styring har økt som følge av økte krav til effektiv ressursutnyttelse og de mange og omfattende reform- og omstillingsprosessene i staten. SSØ har gjennomført en rekke ulike tiltak for å øke kompetansen i statlige virksomheter.

Senteret har i 2005 prioritert utvikling og gjennomføring av felles kompetansetiltak i statlige virksomheter. Tilbudet om grunnopplæring i økonomiregelverk, budsjettering og regnskapsføring er videreutviklet, blant annet med et eget kurs i budsjettarbeid i departementene. Det er tilbudt regnskapskurs og budsjettkurs i alle SSØs regioner samt i Oslo.

Det er i 2005 holdt 30 kurs med om lag 700 deltagere fra et bredt spekter av statlige virksomheter. Kursvirksomheten har bidratt til at kompetansen om regelverk og felles standarder og systemer i staten innenfor økonomistyring er styrket.

Når det gjelder bidrag til virksomhetenes systemer, rutiner og prosesser tilpasset gjeldende regelverk, er det regionene som, gjennom den løpende dialog med kundene, står for SSØs viktigste bidrag.

Samfunnsøkonomiske analyser og evalueringer

Det er et mål at flest mulig statlige virksomheter benytter samfunnsøkonomiske analyser som en del av beslutningsgrunnlaget for tiltak og reformer.

SSØs samfunnsøkonomiske gruppe har i 2005 prioritert å gjennomføre kurs og seminarer. I tillegg har gruppen bistått flere virksomheter med å utvikle sektorvise veiledere, og også bistått i gjennomføringen av flere konkrete analyser.

SSØ utførte i 2005, i samarbeid med Fagpanelet for økonomiske konsekvensanalyser (Fornyings- og administrasjonsdepartementet), en samfunnsøkonomisk analyse av innføring av tidsfrister i byggesaksbehandling for Bygningslovutvalget.

SSØ gjennomførte også en samfunnsøkonomisk analyse av kompetansekrav til eiendomsめglere, på oppdrag for Eiendomsめglingslovutvalget.

Ansvar for tiltak knyttet til evalueringer ble tildelt SSØ fra og med januar 2005. SSØ har gjennomført kompetansetiltak i 2005 for å bidra til at statlige virksomheter øker bruken av evalueringer som en del av sine styrings- og beslutningsprosesser. Det ble avholdt flere kurs for statlige virksomheter om planlegging og gjennomføring av evalueringer. Videre ble det gjennomført et seminar for Utdanningsdirektoratet om evaluering av deres tilskuddsordninger. Senteret ga også rådgivningshjelp til enkelte statlige virksomheter i deres gjennomføring av interne evalueringer.

Risikostyring og internkontroll

I det reviderte økonomiregelverket stilles det krav til statlige virksomheters risikostyring. SSØ har utviklet et metodedokument,

”Risikostyring i staten – håndtering av risiko i mål- og resultatstyringen”, som ble publisert på websidene i desember. Utarbeidelsen av metodedokumentet har skjedd i form av prosjektarbeid. En referansegruppe har vært en viktig del av prosjektet, og har bestått av representanter fra fem statlige virksomheter (Aetat, Forskningsrådet, Rikstrygdeverket, Skattedirektoratet og UIO). Som en avslutning av prosjektet, ble det 7. mars 2006 arrangert et lanseringsseminar med nesten 400 deltagere.

Mål- og resultatstyring

Et arbeidet med å utvikle en veileder innenfor mål- og resultatstyring startet opp høsten 2005. Arbeidet er etablert som et prosjekt med deltakelse fra statlige virksomheter. Veilederen skal foreligge i løpet av 2006.

Forvaltning av økonomiregelverket

SSØ har forvaltningsansvaret for regelverket om økonomistyring i staten. Senteret driver utstrakt rådgivnings- og informasjonsvirksomhet om forståelse og tilpasning til regelverket.

Det internettbaserte oppslagsverket ORDSØK inneholder forklaringer på ord og uttrykk innenfor statlig økonomistyring. Nye begreper innenfor bokføring, dokumentasjon, oppbevaring og transaksjonskontroller ble lagt ut i første halvår 2005. Videre ble ORDSØK flyttet fra Finansdepartementet og over til SSØs websider høsten 2005.

foto: Frode Kongsrø

SSØ-dagen

Som et ledd i SSØs overordnede kompetanseutviklingsarbeid ble det i 2005 besluttet å etablere en årlig konferansedag for ledere i statlige virksomheter. Målsettingen med dagen er å inspirere og motivere statlige virksomheter til effektiv ressursbruk. Den første konferansen, med nærmere 450 deltakere fra statlige virksomheter til stede, ble arrangert 18. januar 2006. Åpningsforedraget ble holdt av finansminister Kristin Halvorsen.

Periodiseringsprosjektet

Siden 2004 har statsforvaltningen prøvd ut nye regnskapsprinsipper etter mønster fra privat sektor. Økt fokus på kostnader gir bedre beslutningsgrunnlag i virksomhetenes ressursstyring og effektivitetsvurderinger. Til sammen deltar 10 pilotvirksomheter i prosjektet.

Periodiseringsprosjektet ledes og styres av Finansdepartementet. Fra SSØs sentralenhet har det i 2005 deltatt fire personer. Senteret har så langt i prosjektet hatt et særlig ansvar for å koordinere arbeidet mot pilotvirksomhetene.

Webportal

En webportal for statlig økonomistyring ble lansert 18. juni 2005. Portalen er et trippelnett bestående av intranett for ansatte i SSØ, kundenett med 1 500 brukere og internettsider for alle, inkludert statlige virksomheter. Portalen er et sentralt virkemiddel for å operere mer effektivt internt og i forhold til brukere, kundene og andre, samt etablere en tydelig profil internt og eksternt.

Konsernsystemer

SSØ har ansvar for statsregnskapet og statens konsernkontoordning, og ivaretar rammeavtaler og operative funksjoner innen statlig betalingsformidling. I tillegg tilbys veiledning til statlige virksomheter på området.

Driftsoppgavene innenfor statsregnskapet og statens konsernkontoordning er i hele 2005 gjennomført innenfor de krav og tidsfrister som gjelder. Det er også gjennomført utviklingsaktiviteter med bl.a. forbedret ledelsesinformasjon fra statsregnskapet.

Innefor betalingsområdet skal det etableres nye rammeavtaler med bankene som skal gjøres gjeldende fra 1. januar 2007. I løpet av annet halvår 2005 har SSØ utarbeidet konkurransegrunnlaget for anbudskonkurransen (kunngjort 6. februar 2006).

Det er i 2005 for første gang gjennomført brukerundersøkelser for statsregnskapet og for statens konsernkontoordning. Resultatet av undersøkelsene viser at brukerne er fornøyde.

Kundevirksomheten

Lønns- og regnskapstjenester

SSØs kundesegment er virksomheter i statsforvaltningen. Økonomitjenestene som leveres skal legge grunnlaget for tidsriktig og fleksibel rapportering av styringsinformasjon. SSØ legger vekt på å oppnå stordriftsfordeler for staten ved å standardisere programvare og leveranser.

Regionkontorene leverer regnskapstjenester basert på regnskapssystemet Agresso til 195 kundeenheter. Basert på lønssystemene SLP og SAP HR leveres lønnstjenester til 361 kundeenheter. Til sammen har SSØ om lag 400 kundeenheter.

Lønnstjenestene omfatter lønn til 58 500 fast ansatte i staten og ca 85 000 honoraravlønnede. Det behandles om lag 550 000 inngående fakturaer årlig. Grovt regnet har SSØ en samlet markedsandel i staten på om lag 70 prosent når det gjelder antall virksomheter. Regnet i volum ligger tallene lavere, grovt regnet knapt 50 prosent basert på lønsmassen (ekskl. Forsvaret). Samlet er det en økning i antall fast ansatte som lønnes gjennom SSØs systemer på ca. 3 500 fra 2004.

Flertallet av SSØs kunder er små og mellomstore virksomheter. Hele 75 prosent av kundene har færre enn 100 ansatte. Likevel er 80 prosent av de i alt 58 500 lønsmottakerne ansatt i de største virksomhetene, som til sammen utgjør 20 prosent av SSØs kundeportefølje. Kundemassen spenner fra små virksomheter (en til fem ansatte) til store virksomheter (etater) med flere tusen ansatte. SSØ leverer tjenester til både brutto- og nettofinansierte virksomheter. Kundemassen er med dette svært ulik med tanke på kompleksitet og volum.

Kundene er fordelt på regionkontorene etter departementsområder. Dette gir gode muligheter for bedre service ved at det opparbeides sektorkompetanse. Videre gir det et godt grunnlag for å arbeide aktivt med standardisering av tjenesteleveransene innenfor hver etat eller sektor samt støtte opp under kundenes prosesser med hensyn til å effektivisere og eventuelt konsolidere lønns- og regnskapsarbeidet.

OPAL-programmet

Et stort løft både for SSØ og for de virksomheter som er kunder av SSØ er innføringen av nytt lønns- og personalsystem (OPAL-programmet). I 2005 startet SSØ gjennomføringen av hovedprosjektet, som innebærer at alle kunder som har fått lønn fra SSØ basert på SLP, skal fases over på det nye lønns- og personalsystemet basert på SAP HR.

Et slikt prosjekt er både et teknisk innføringsløp av et nytt IT-system og en betydelig endring av SSØs tjenestetilbud som innebærer en endret kompetanse og driftsform hos SSØ og hos kunden. SSØ bistår kundene aktivt med opplæring, råd og veiledning for å kunne utnytte systemet og tjenester fra SSØ på en best mulig måte.

SSØ har i forbindelse med OPAL hatt en betydelig opplæringsvirksomhet i form kompetansetiltak for kundene. Følgende tall illustrerer opplæringsaktiviteter i 2005:

- Grunnkurs lønn SAP HR: 268 kursdeltakere over 4 dager.
- Arbeidsflyt og ESS (selvservice): 204 kursdeltakere over en dag.
- Rapporteringskurs: 59 kursdeltakere over en dag.
- Andre typer kurs som avstemming, rekruttering mv: 58 kursdeltakere over en dag.

Ved utgangen av 2005 lønnes 70 kundeenheter med 11 780 fast ansatte på den nye lønns- og personalløsningen.

I samarbeid med Finansdepartementet ble det i 2005 vedtatt å endre innføringsstrategi for overgangen til det nye lønns- og personalsystemet. For å innfri forventningene om økt effektivitet, er det besluttet å forbedre kvaliteten i overføringsprosjektene samt å forbedre kvalitet og funksjonalitet i systemløsningen. Slutføringen av hovedprosjektet forskyves som følge av dette til 2008.

Elektronisk fakturabehandling

Basert på en samfunnsøkonomisk analyse og en budsjettanalyse i SSØ fikk senteret i 2005 midler fra Finansdepartementet for å tilby elektronisk fakturabehandling (EFB) til statlige virksomheter. Ved utgangen av året var det 17 virksomheter i drift med EFB. Dette tilsvarer et årsvolum på ca 80 000 fakturaer. Det er stor interesse fra statlige virksomheter på dette området, og SSØs mål for 2006 er å nå et volum tilsvarende 380 000 fakturaer.

Rådgivning og kompetanseutviklingstilbud

I kundevirksomheten er det også rettet oppmerksomhet mot tjenester som bedrer økonomistyringen hos kundene utover leveransene av applikasjonsbaserte tjenester. SSØ har også bidratt i forhold til å støtte opp under konsolideringsprosesser i organiseringen av kundenes økonomifunksjoner.

Alt i alt har kundene, tjenestene, aktivitetene og tiltakene i SSØ økt betydelig siden etableringen i 2004.

Senter for
statlig økonomistyring